

1.

Tlou (Leboko)

D-1b

Ancient poetry about animals, trees.

1/3

Mantleremetsa ke tsa tlou, ke etsa kgolo e tlositse bann mo lekgalong. Mogobe o motona baphadi phadi ga ke o gele ke taya. Ke thoko go tshabisa kwena go phamola. Mamotsha les difete. Ngwana wa go o kgwedi di pedi, ke mopitlwe le morana Nakana la ga ntshikwe ka ya ga botsha borra, borra ntsheleng ntshegeleng e phatshwa ere ke ya botsha ke ete ke kwanya ke e tsa poditona phorogotlho le ntibileng phala e khunou tsa ga e ma ja diphatswana mela pholo e khunou ke ntse ke ipoka ditol koma.

2.

Kgomo (Leboko)

Kgomo ya tlola ka sekepe, ya ba ya tlola ka letsibogo, motlhanka lephusumisa wa rona a lla sekgapheng, mmapopone atamo, ka kopana le basadi ba ga tlhebebe, ka ba botsa phoko ke ee nokeng e ntse e thelegela semelatsana, e tsaya madubu l ka megokare. Sengwengwe sa gabo phokobye erile ke ntse ke it tse ka bona bohunwana boramagana bo tsena bo ko nne ditlhogo. Ka tsena sekgwa ka belabela ka tsosa e naka le hibidu kgatlha e naka le hibidu kgatlha ya iphetola sebokolodi se se tatamet le dikgomo metlhabeng.

3.

Mpya (Leboko).

Matletle hube wa sithibela kgwana motletle hube a thibela dithamagana makgako ole wa, ga aka maloba o setse o hibila ke se gaufi o seke wa hibila onkatametse, mpya a ele a tlhaga lesumo ga e tsholwe ya go tshoawa ya go tsholwa ke morena sekgale a tsholwe ke tladi ya maputle a masiana ga ke maputle ke moletlwa thaga ke le motsamana wa ramorwa phokeng motho wa gabo sekgale le madibe-letsa. Ke nna motho wa kubukubu le le kwa molokwane le ntse le re teketeke mfenyana ya dilepe wang ga go bolaiwe noga go bolaiwa pitsana kwena ya metsi. Fufula kapela pitsana ya mafyi o nele tse disigwe go fufula tshetshetlha e dule di bolle di ee marobeng.

4.

Ke ngwana wa kgoro e kgolo o seku o ditlhoname, o seku a

A ka go lesa a ka timela ka mokodikodi a mabye a timetse ngwana beng ga timela mokalabye sedibeletsa matlalo phefo ya bonwa ngwana kgoro e kgolo se go thweng maemo kamaga o tsenwe. Ke nwana wa gabo dumedu ngwana wa matlhaga tlhaga motho o tsena morakeng a rwele tlou e tswau motlhogong motho o tsena morakeng a rwele tlou e tswau mo tlhogong bare di leseng gare ke tsa rrasimane di abe di tlhaga di le matlhag tlhaga di lemile dinaka. Bare a tswa mosadi arwele tlou e tswau motlhogong are "Ha ha" gare di leseng ke tse motlhaga tlhaga di betswe ba molatlhegi eleng ba masiana.

Majwang.

5½ Mogolone o thubile dikgapa mogopye le ene a be a thuba phefo, di tla rokwa ka boya sa gamang, бага saga mmagwe se fedile бага sa makudu a sefoku mo jwalonyane tshogo le matswareso o kile a tswarisa tswaedi motse, mojjwalonyane seretse se matoboko seretse sa maoma di thoko fa gare go beile gobolwa go beile bo bolao ba dichologolo.

6. Mogodiri.

Thula more ge se take e putla kala ya motlhwane kgorula a gaka ya ga thaba motshema erile ke ema leranyaneng fa fa gare ga matsetse le ditlolwane kwa dinareng go lellile mokgosi go llellile jolobela ya mokgosi. Ka utla thebe ka utla tlhono, ka tlogathono ya gabo makgama, thaka tse me yare ka dimpoka ha be bokwa ke sephiri a kauta are "Ga gagagaaaa" wa gaga re garinyana wa ga ngwana wa motho ka kwa tetema. Are gaitagaya ga sala a ntse a tloga go jela motitshaneng sa kubukuba sebata sa ngwana a mogodiri. Mantswere thaga e se go ps erile tswere mafekeng a mafikeng a e phetlhaphetlha bodiba ke fitlhetse megolo a lema a latlha mogomo a opa ditla are ngwana ngwanaka o tisiswe keeng kare ka dipa sisiswe ke mafyia nku e letsi di gobo ka ntshe e tlhako tswau kwa morago.

7. Kwana.

A fano disfana kwena tsoga mutlana o tllhabang tsa ga selala le bogale mt metsing bana ba pajane ya o bolela

ba mosamo ya motlhaaba wa ga nwa ke modidi a tla fetoga motho
 Fufula pitsana ya mafyi o reke tsa metsi di tthatlegwa pele.
 Lelata yare nna le kotame le go polelwe le rongwa le manoge,
 kolobe e tlhabele tlou bokhutswane ga se bogale, kitikiti
 ya kwena moswiti o dumang keeng kape ke borwa ba losa tshukudu
 ya tihamatsi ga kwena ya maja kgomo ya masoko. Segodi
 sa mmaphamo a madingwa se phamotse makhongwana lefura.
 A sala a go nne dirala ka utlwa kodu e dumang kodu go duma
 ya mokokobela.

8.

Tshiboane.

Ke tswa borwa dikgong ga dio, ke fitlhetse go orwa
 thokolo ya none. Ka okamela ka mabye a phokeng h a fitlhela
 memogooe a lema, a upona a lesa mogomo a apa diatla are kgomo
 ya ngwanake elemile jang. Ga e ya lema e thubile nketlana
 morokolo molala tshatsha molala selo se bogale penyane ya
 ba bina kwena. Tsie mpholotsa morwa modise duleng ka dira
 a kgwatlhametsega are nka be ke sa busa kwa majapele.
 Makolwanyane a ne a tla fela a na tla jrwa ke tshipitswana
 legoleng. Are setlhape ka nku morwa modise tlhapa ka
 pholwana, nku aena nama letlhalelewa morwa kgosi.
 Ramatlwaphumisa o kwa ngwanitshe o ntse a phumisetse
 bafiti o phumiseditse ba setshelo ba feta gone ba tle ba
 tsamae ba moolela bare motho kwa ngwanitshe wa phumisa o
 phumiseditse bakgatla ba feta o phumiseditse bakgatla ba
 sefikile.